

Όψεις της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα και προοπτικές

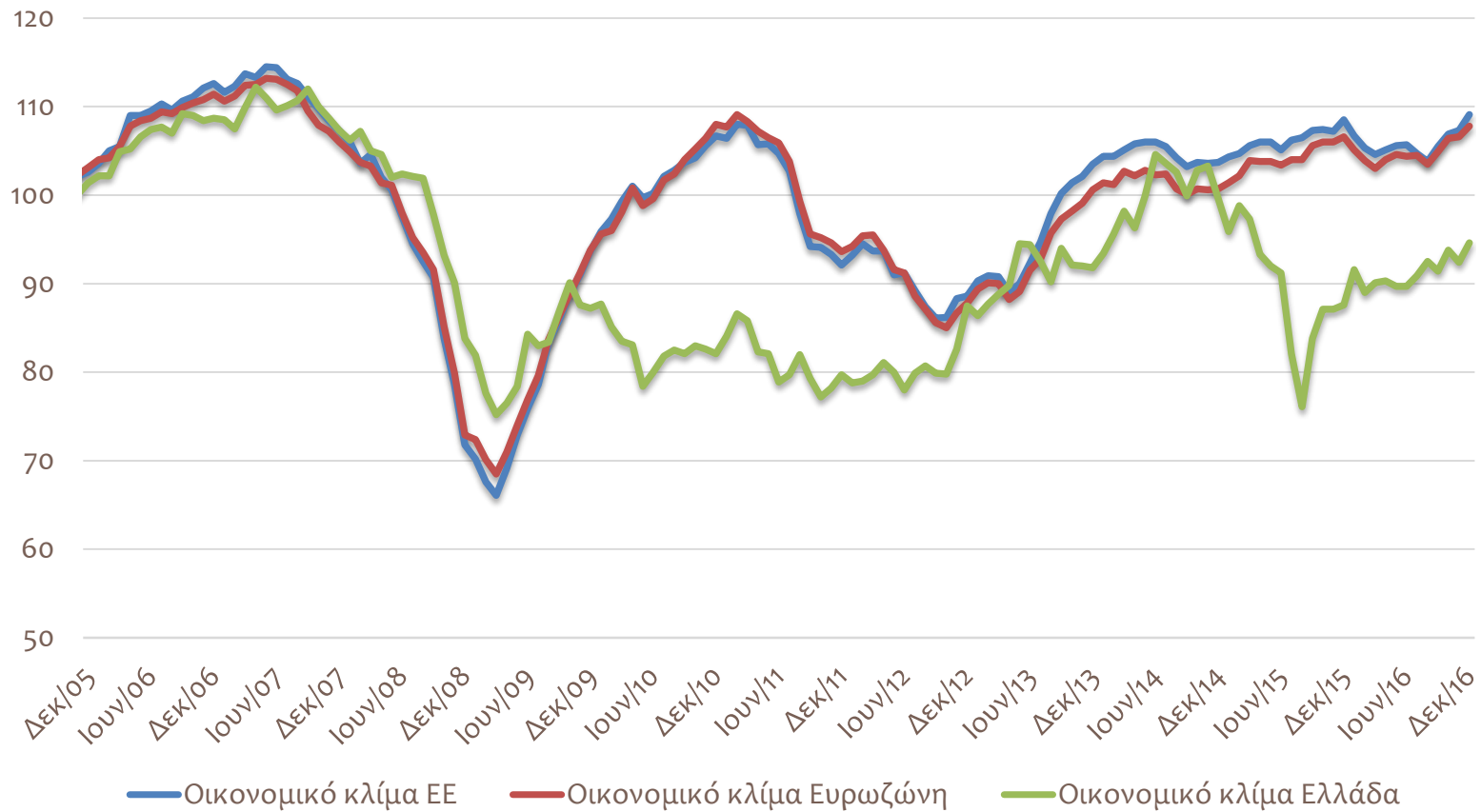
Νίκος Βέττας

Γενικός Διευθυντής Ι.Ο.Β.Ε.

Καθηγητής, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

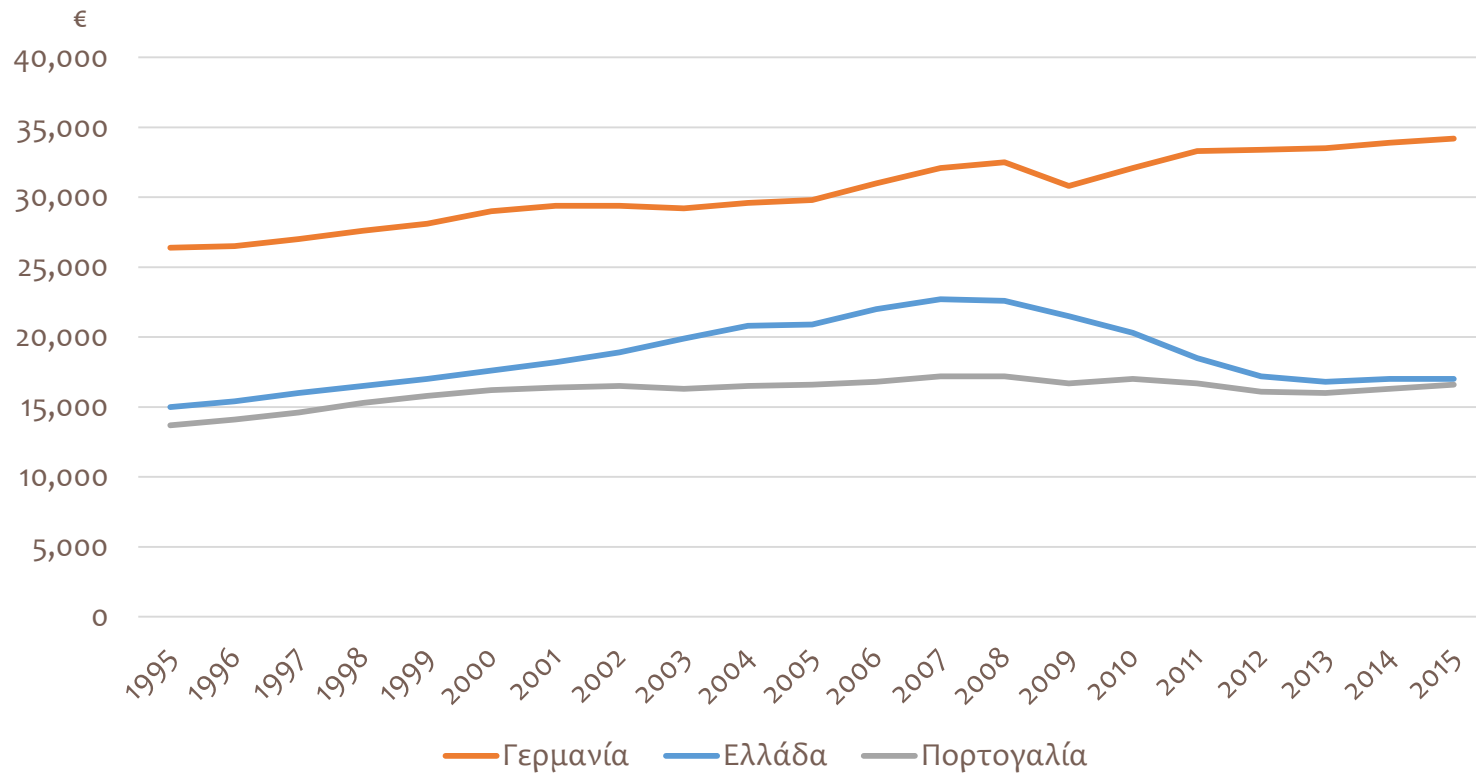
(vettas@iobe.gr, www.iobe.gr, <http://www.aueb.gr/users/vettas>)

Δείκτης οικονομικού κλίματος (www.iobe.gr)

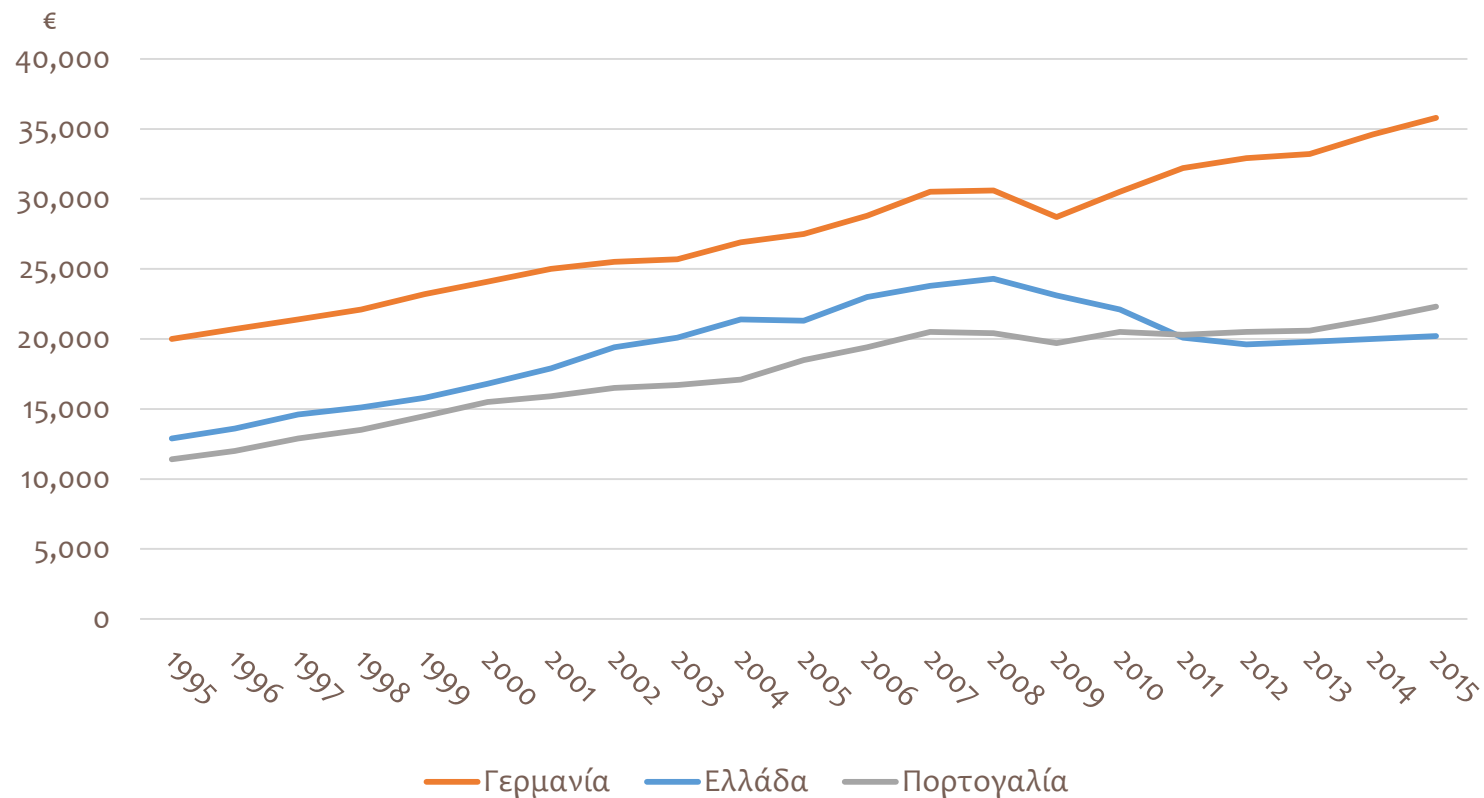
Πηγές: IOBE / DG ECFIN, European Commission

Κατά κεφαλήν ΑΕΠ, σταθερές τιμές 2010

Πηγή: Eurostat

Κατά κεφαλήν ΑΕΠ, τρέχουσες τιμές

Πηγή: Eurostat

Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη

Key Macroeconomic Figures	2009	2013	2014	2015	2016*
ΑΕΠ	-3.1	-3.2	0.7	-0.2	-0.3
Ανεργία	9.5	27.5	26.5	24.9	24.7
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης¹	-15.6	-12.4	-3.6	-7.2	-3.1
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών	-14.4	-2.2	-3.0	-0.2	0.6
Εναρμονισμένος Πληθωρισμός	1.3	-0.9	-1.4	-1.1	-0.3
Επενδύσεις Πάγιου Κεφαλαίου	-13.7	-9.4	-2.8	0.7	-0.9

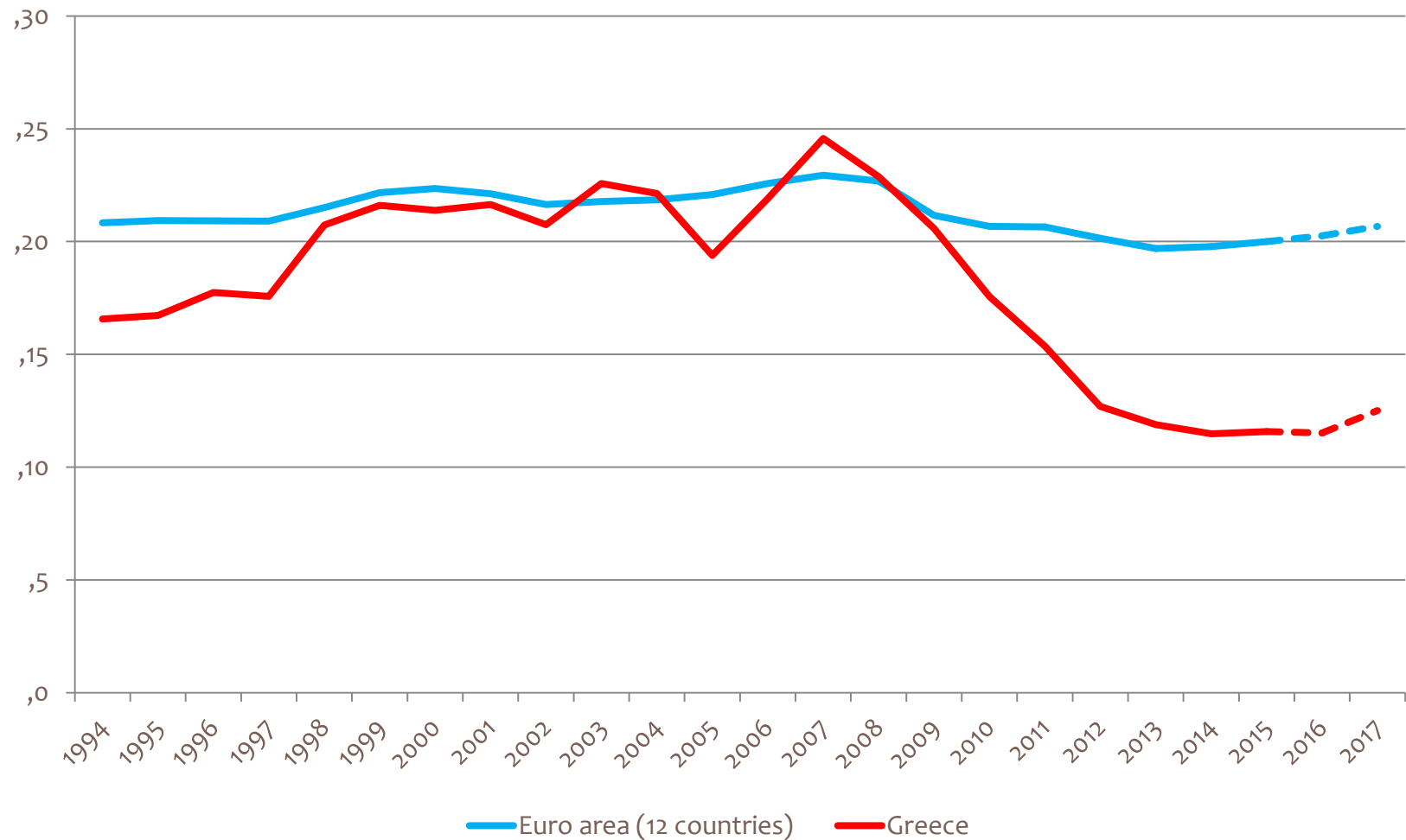
¹Including State aid to the banking sector on the deficit

* European Commission's projections (European Economic Forecast, spring 2016)

Πηγές: Eurostat/European Economic Forecast, spring 2016, European Commission

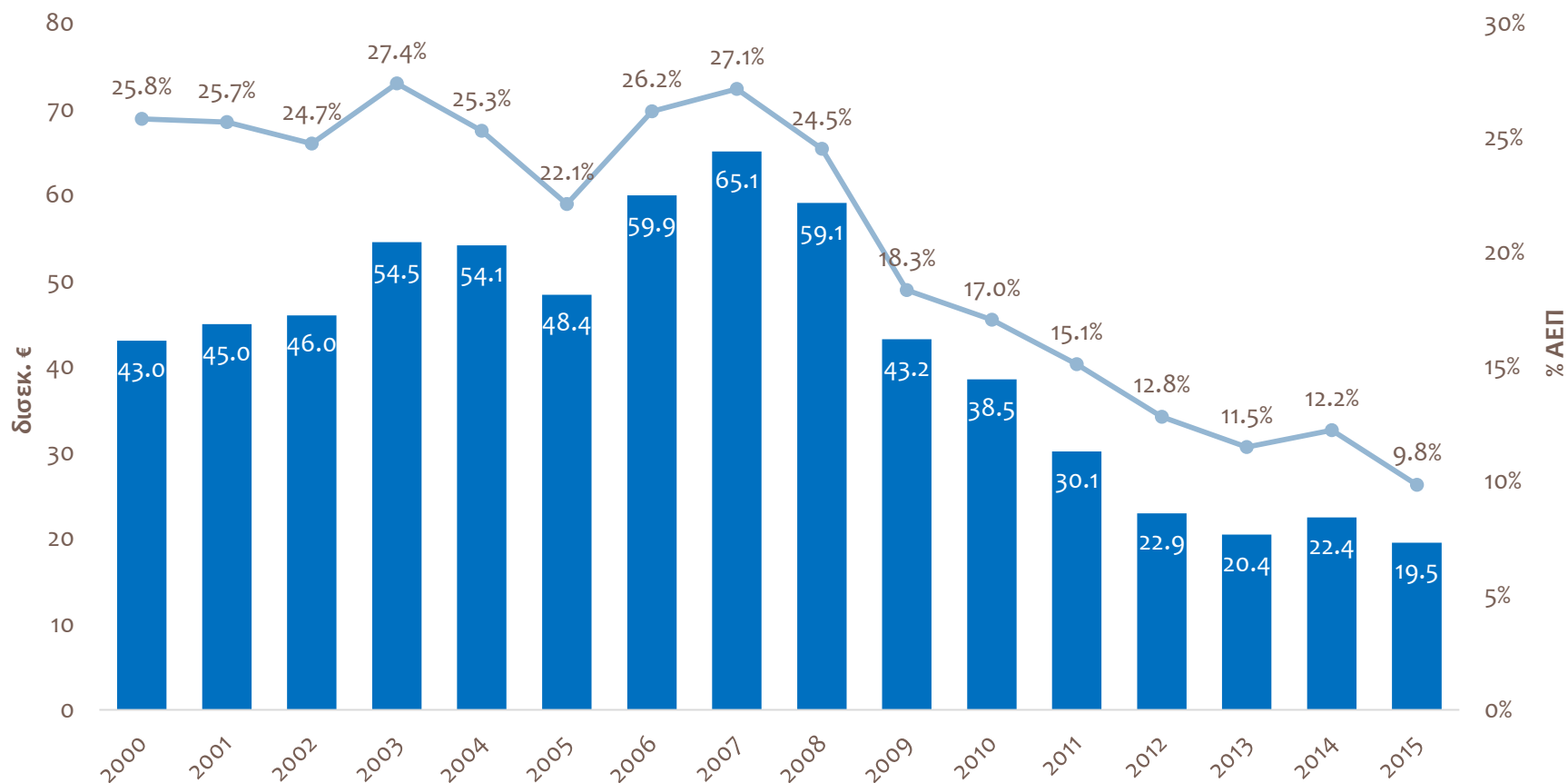
Επενδύσεις – Ελλάδα και Ευρωζώνη

Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου (% ΑΕΠ)

Πηγή: AMECO

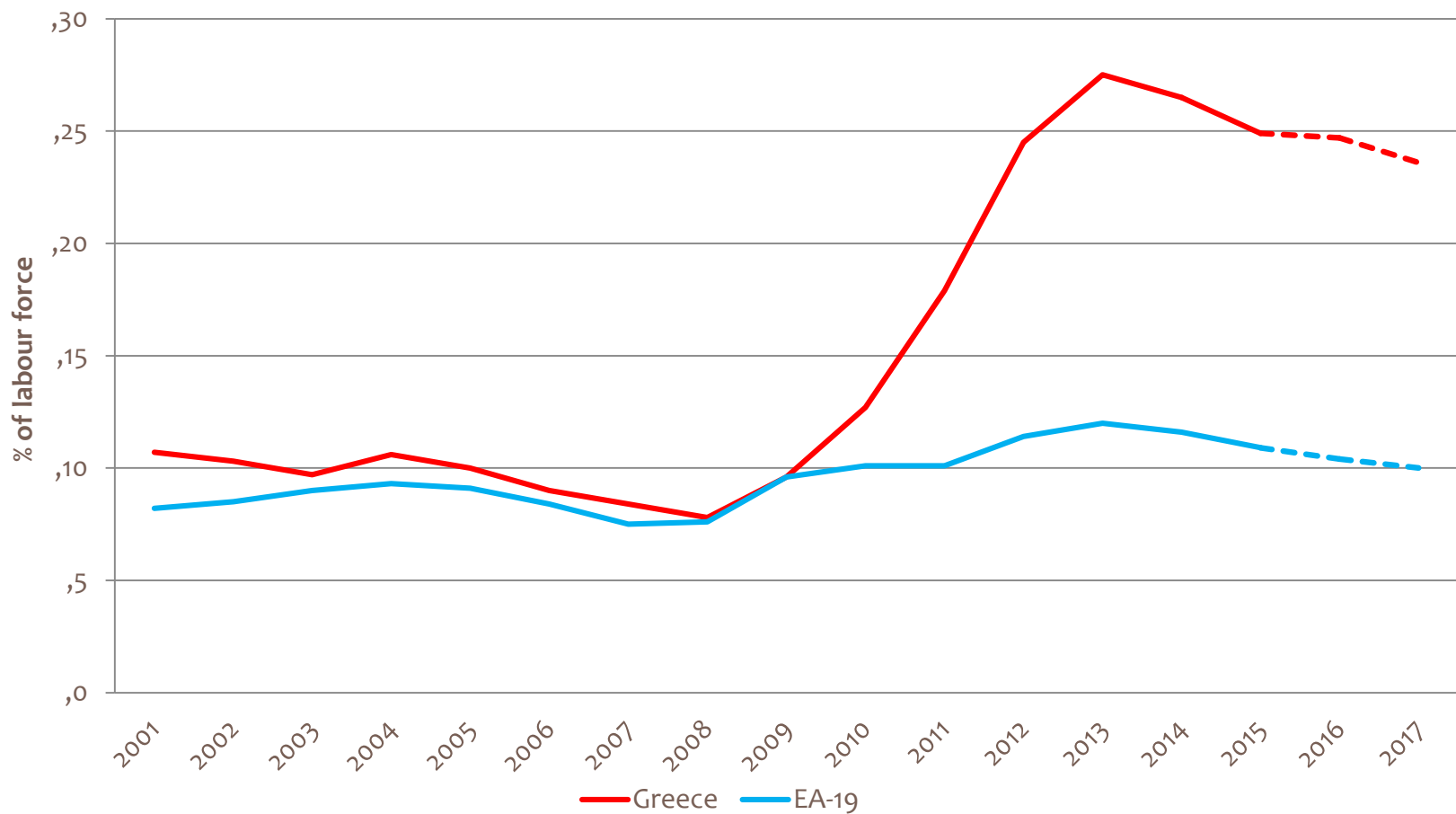
Επενδύσεις;

Πηγή: Eurostat

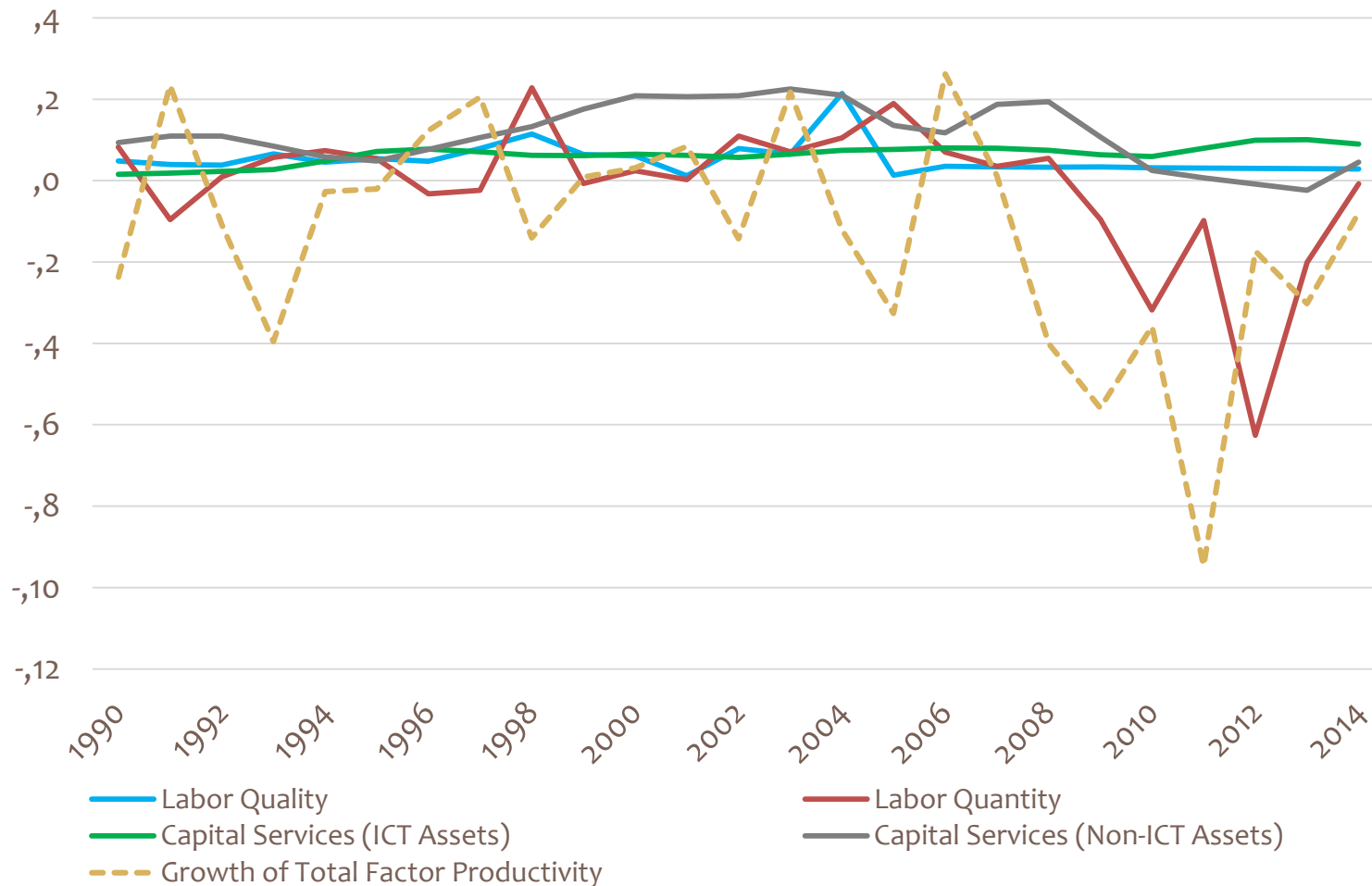
- **Μέγιστο ύψος επενδύσεων το 2007 (€65,1 δισεκ.)**
 - Υψηλότερες επενδύσεις ως % του ΑΕΠ το 2003 (27,4%)
- **Δραματικά χαμηλότερα το 2015 (€19,5 δισεκ. και 9,8% του ΑΕΠ)**

Ανεργία

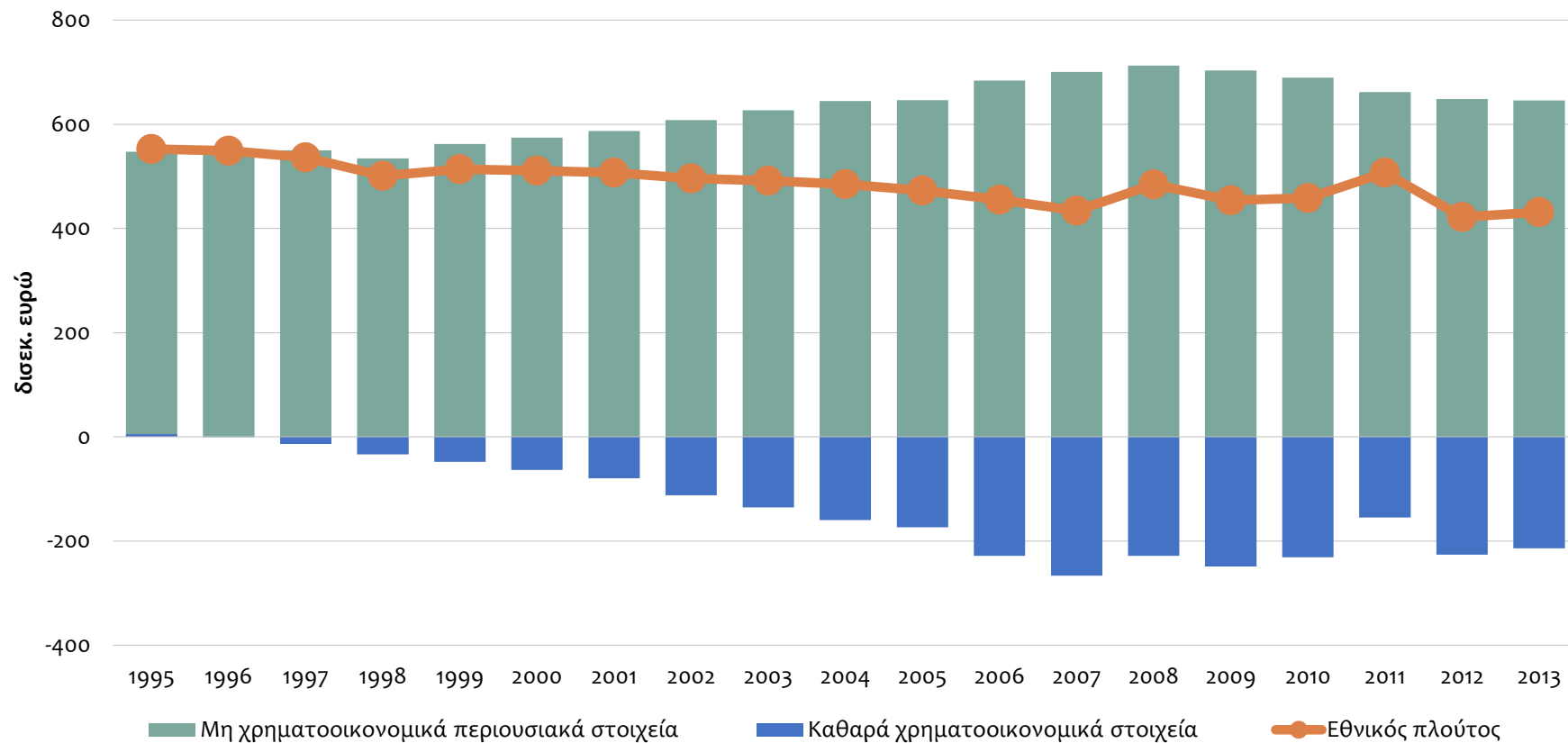
Πηγές: Eurostat/European Economic Forecast, spring 2016, European Commission

Προσδιοριστικοί παράγοντες ΑΕΠ Ελλάδας

Πηγή: The Conference Board Growth and Total Factor Productivity database

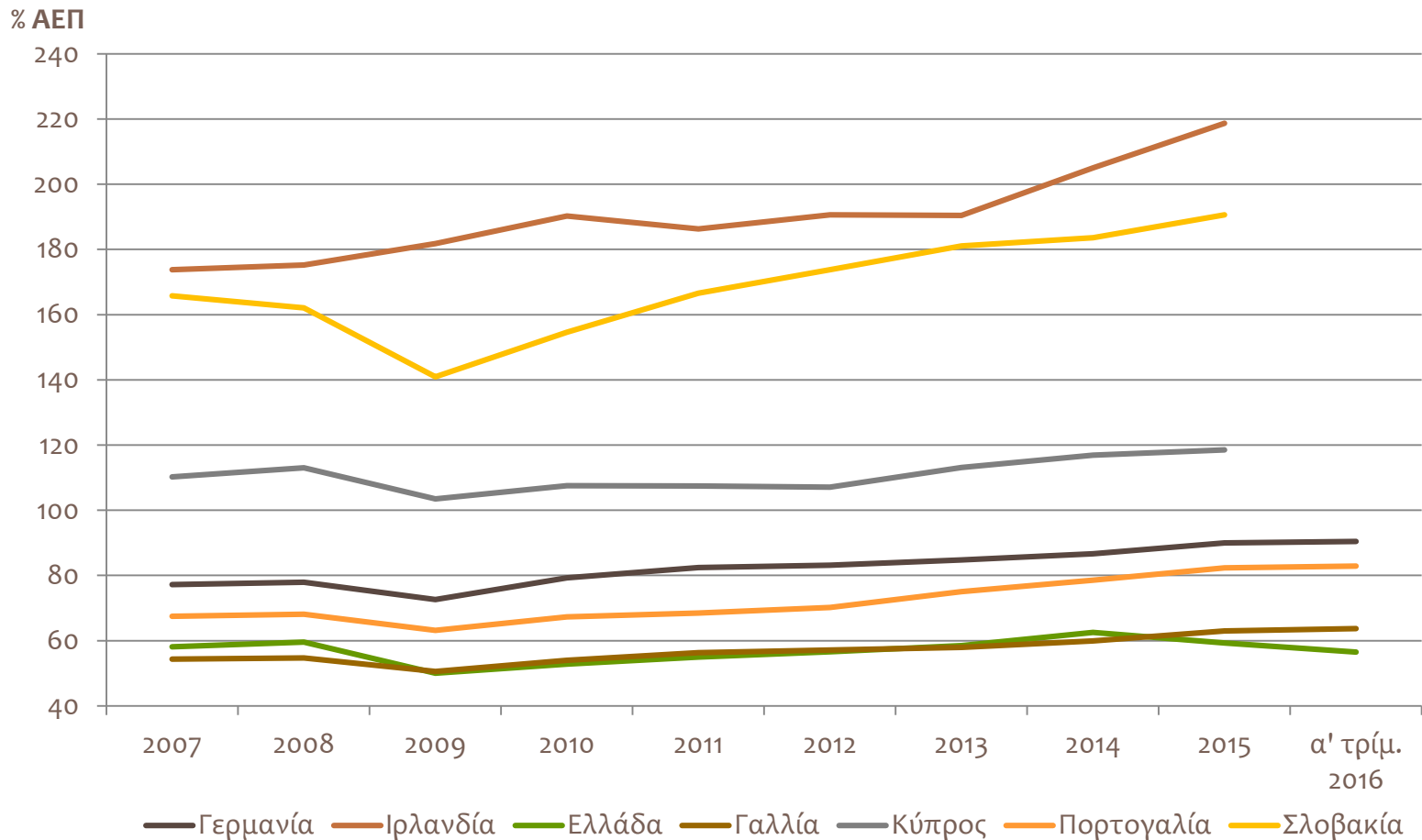
Εθνικός πλούτος; (σταθερές τιμές 2010)

Πηγή: Eurostat, επεξεργασία δεδομένων: IOBE

- **Πτώση του εθνικού πλούτου από €552 δισεκ. το 1995 σε €484 δισεκ. το 2008 και σε €432 δισεκ. το 2013.**
 - Αύξηση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων από €547 δισεκ. το 1995 σε €712 δισεκ. το 2008 και πτώση έπειτα (€646 δισεκ. το 2013)
 - Μεταβολή του ισοζυγίου χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με το υπόλοιπο κόσμο από μικρό πλεόνασμα το 1995 (€5 δισεκ.) σε μεγάλο έλλειμμα το 2008 (€249 δισεκ.).

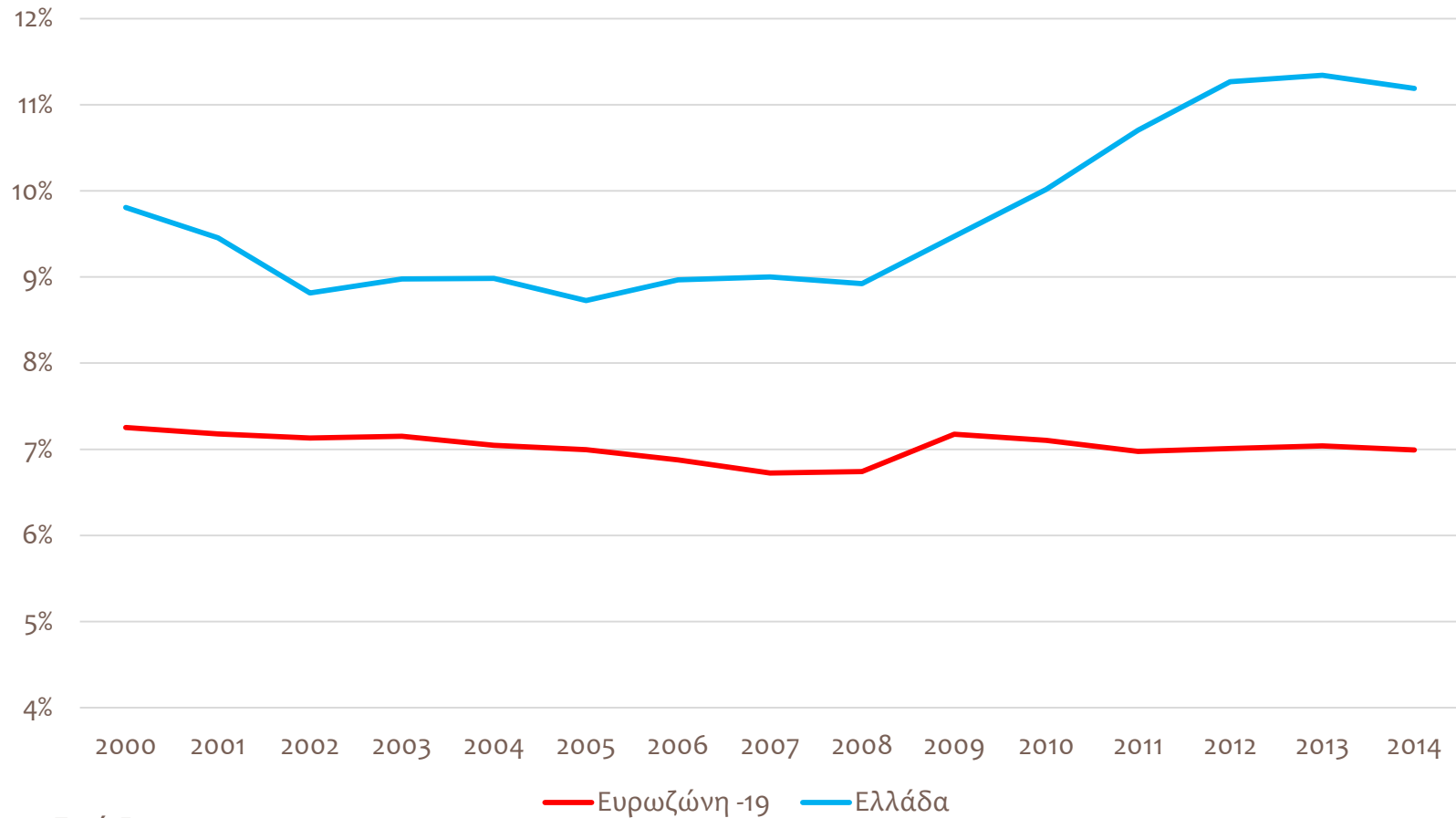
Ανοικτή οικονομία;

Πηγή: Eurostat

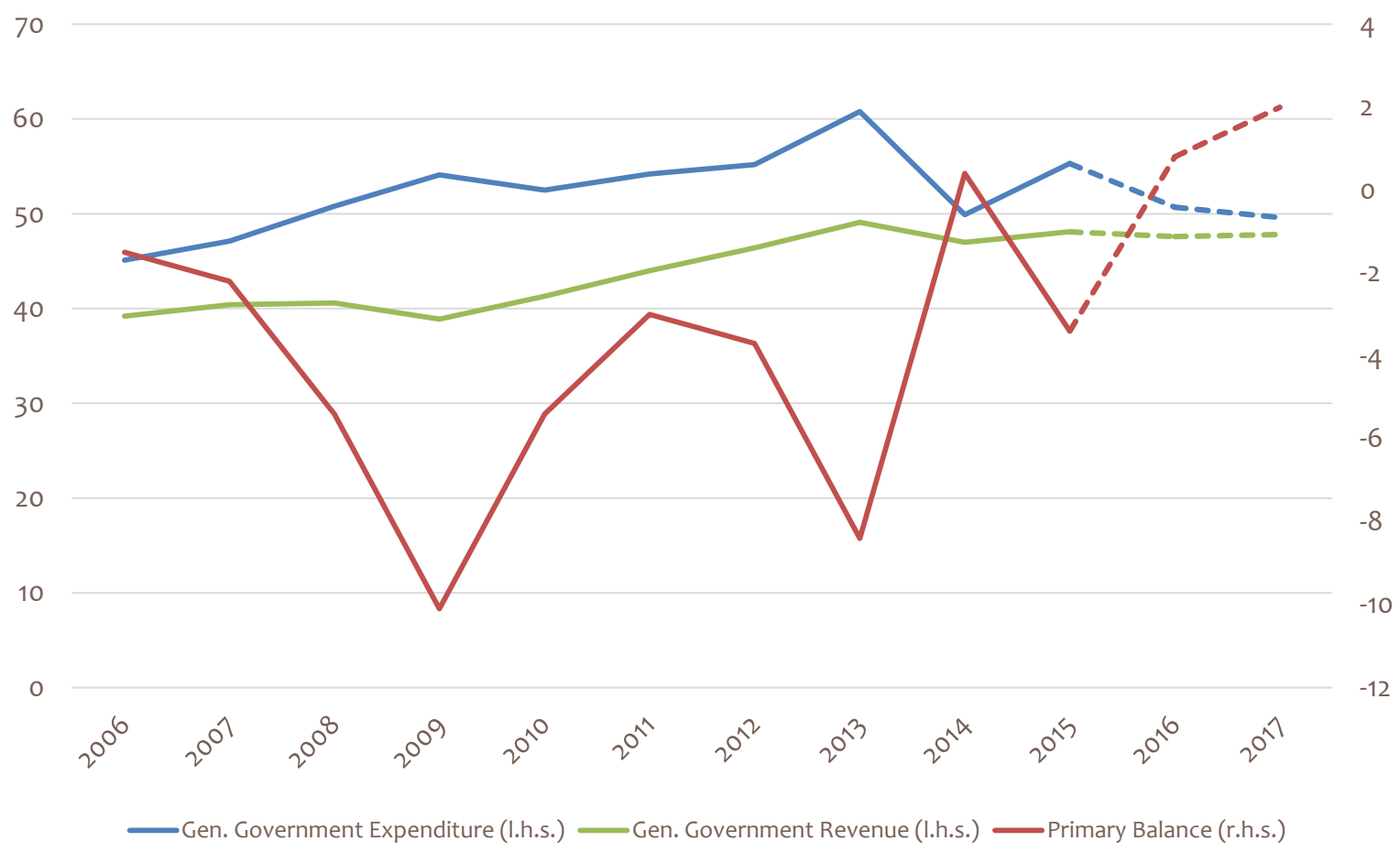
- Το άθροισμα εισαγωγών και εξαγωγών ως % του ΑΕΠ εξακολουθεί να είναι στην Ελλάδα εκ των χαμηλότερων στην περιφέρεια της Ευρωζώνης
- Ενώ πρέπει να εξελιχθεί σε μια μικρή, ανοικτή οικονομία, η ελληνική οικονομία παραμένει κλειστή

Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία δημόσιου τομέα (% εγχώριας ΑΠΑ)

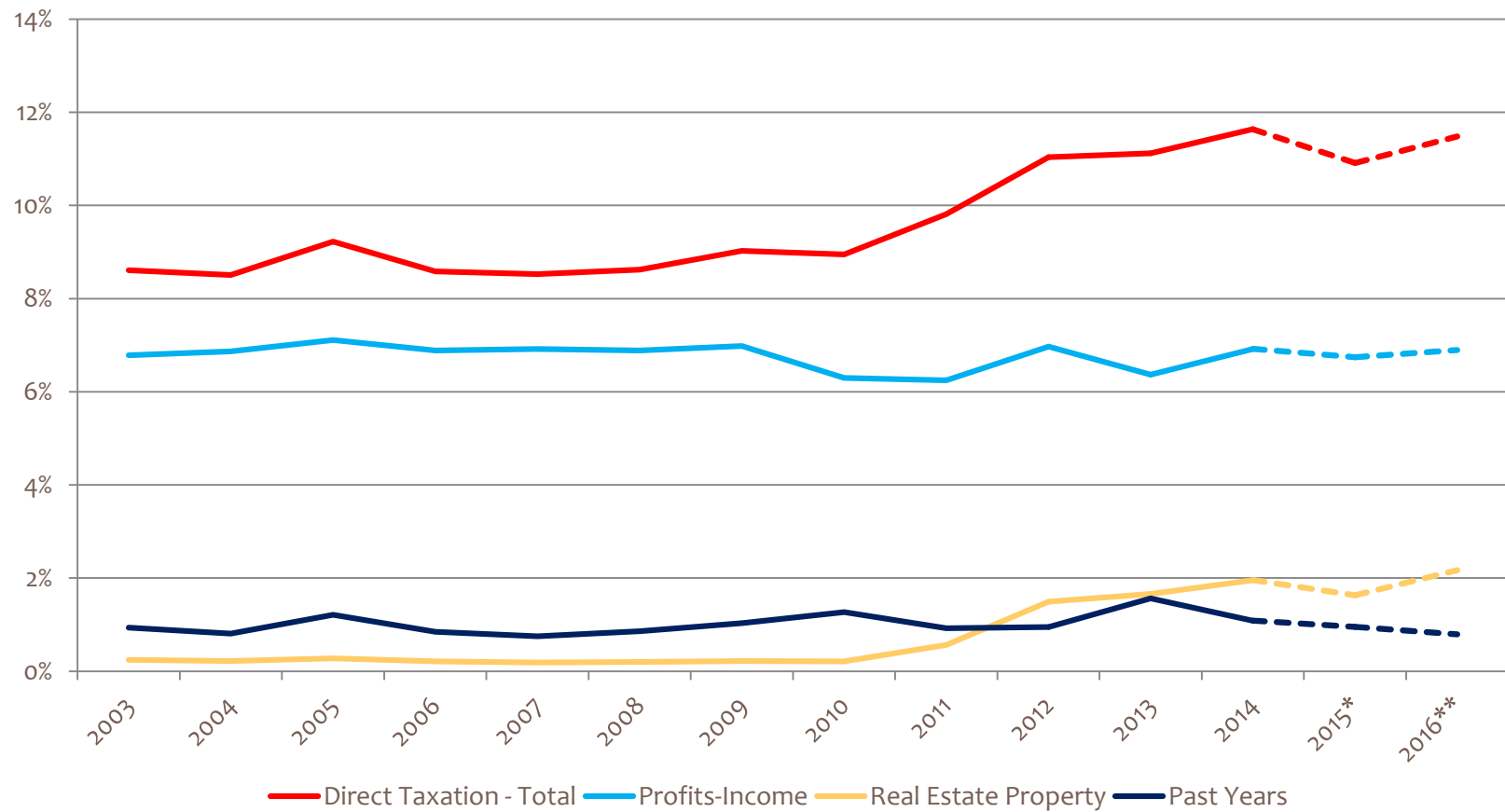
- Η συμμετοχή του δημόσιου τομέα στην οικονομική δραστηριότητα αυξήθηκε από το 2008 κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες της εγχώριας Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας
- Ο ρόλος του κράτους παραμένει σημαντικότερος στην Ελλάδα από ότι στην Ευρωζώνη
 - Η απόσταση από το Μ.Ο. της Ευρωζώνης διπλασιάστηκε μεταξύ 2008-2014: από 2 σε 4 ποσοστιαίες μονάδες της Α.Π.Α.

Δημόσια Έσοδα - Δαπάνες – Πρωτογενές Ισοζύγιο (% ΑΕΠ)

Sources: Eurostat/European Economic Forecast, spring 2016, European Commission

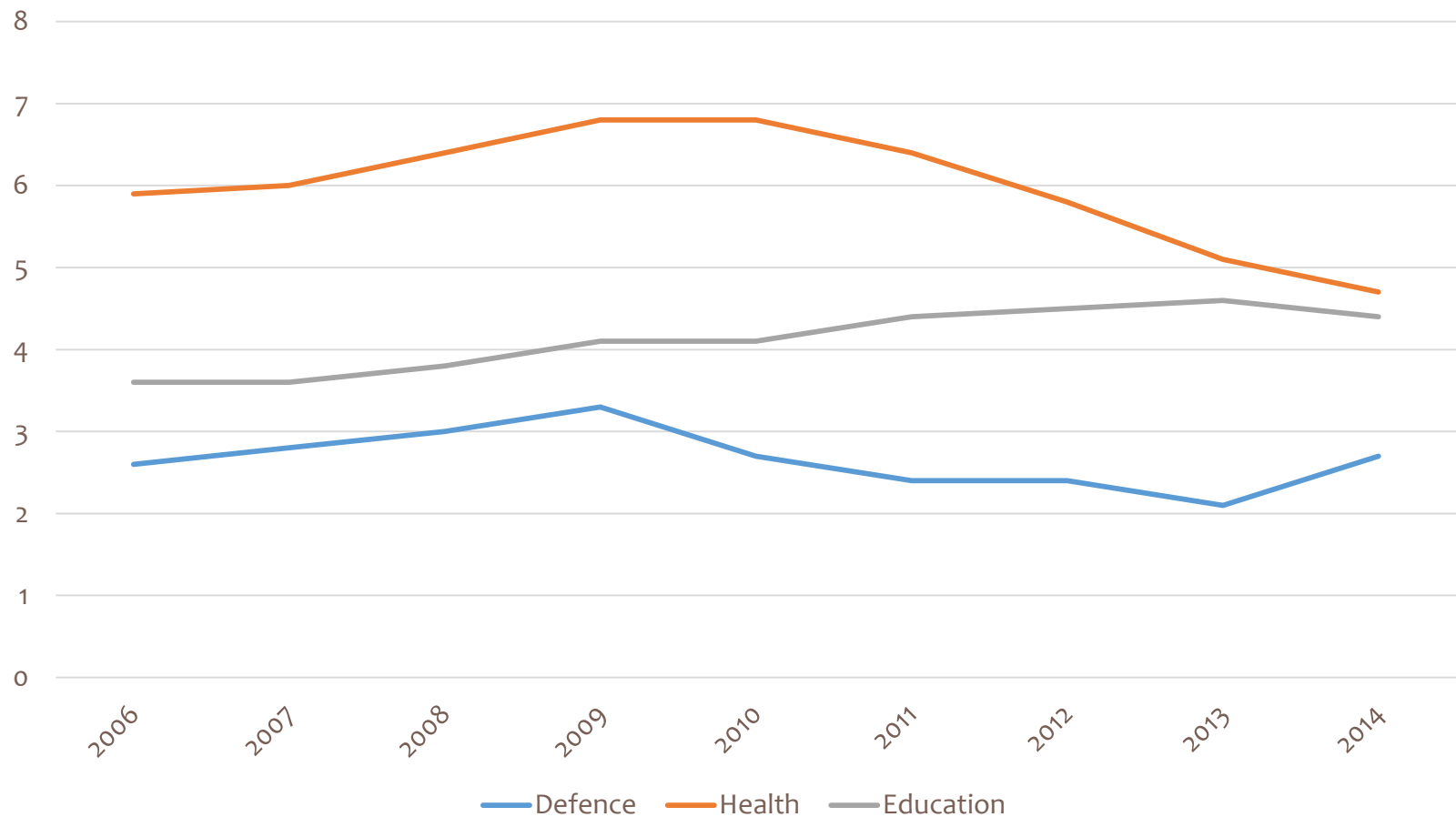
Άμεση Φορολογία (% ΑΕΠ)

* Projection ** Forecast

Πηγή: State Budget, 2005-2016, Ministry of Finance

Κατηγορίες Δημοσίων Δαπανών (% ΑΕΠ)

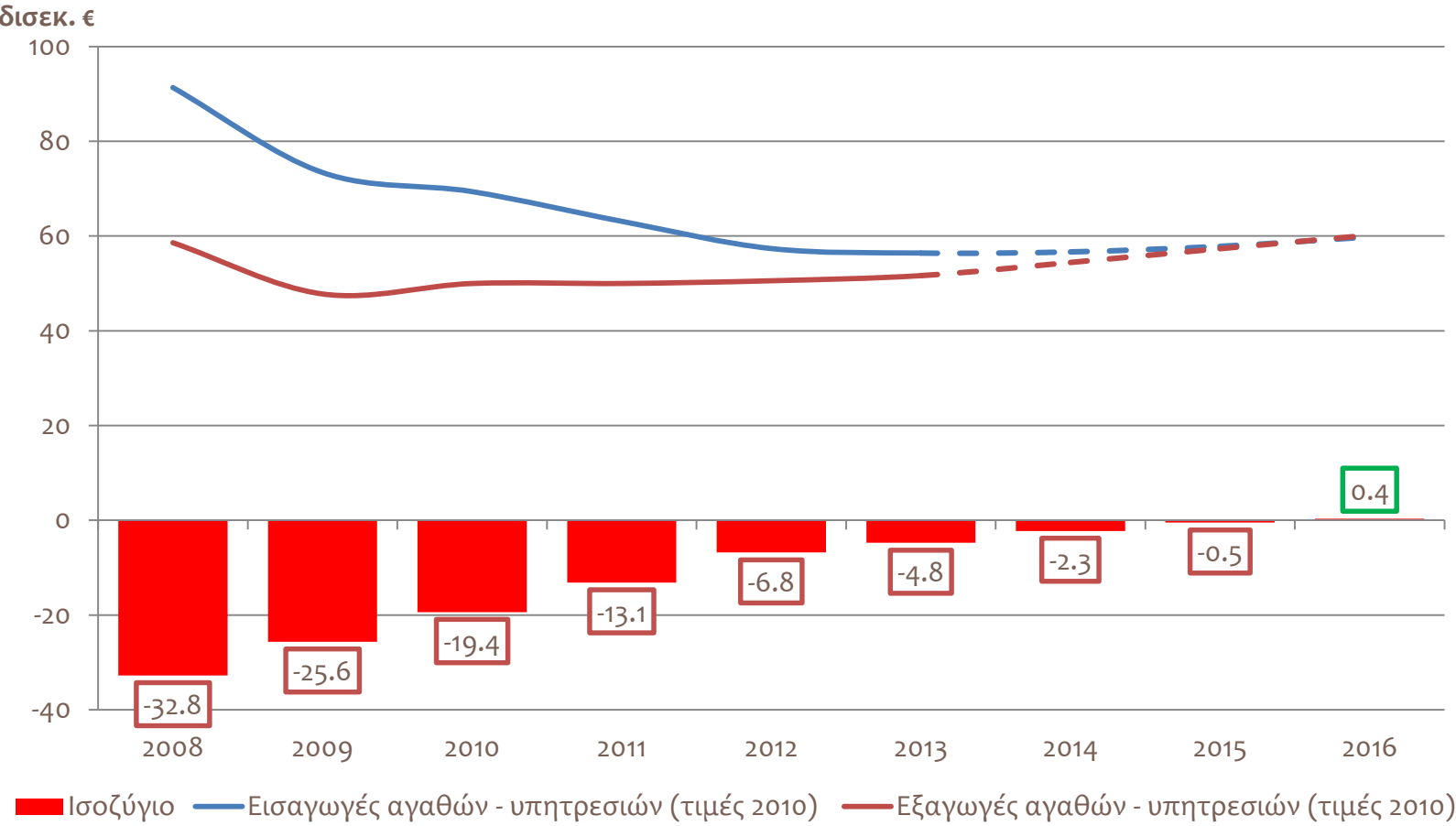
Πηγή: Eurostat

Εναρμονισμένος πληθωρισμός

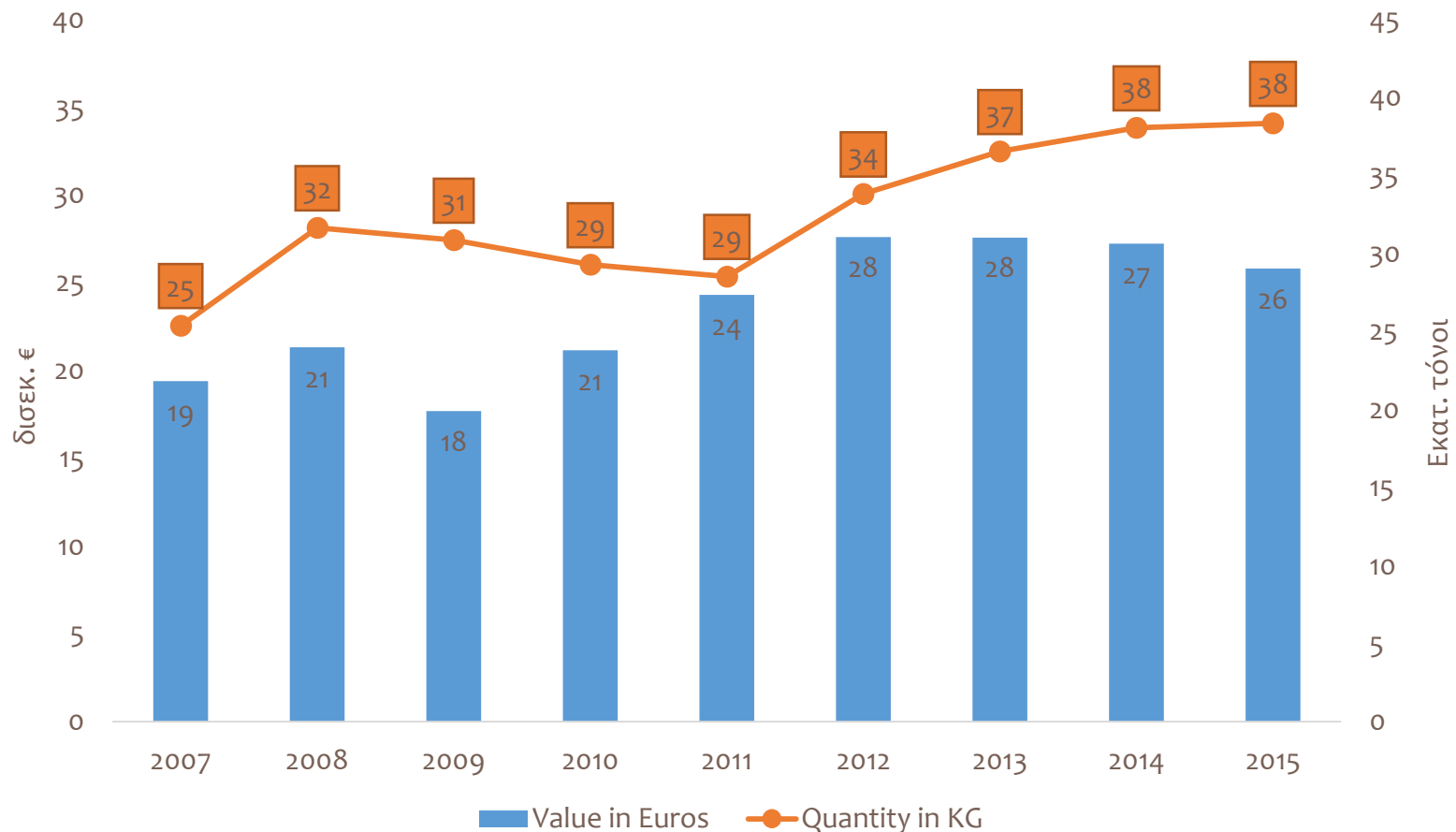
Πηγές: Eurostat/European Economic Forecast, spring 2016, European Commission

Εμπορικό Ισοζύγιο (αγαθών – υπηρεσιών)

Πηγή: AMECO

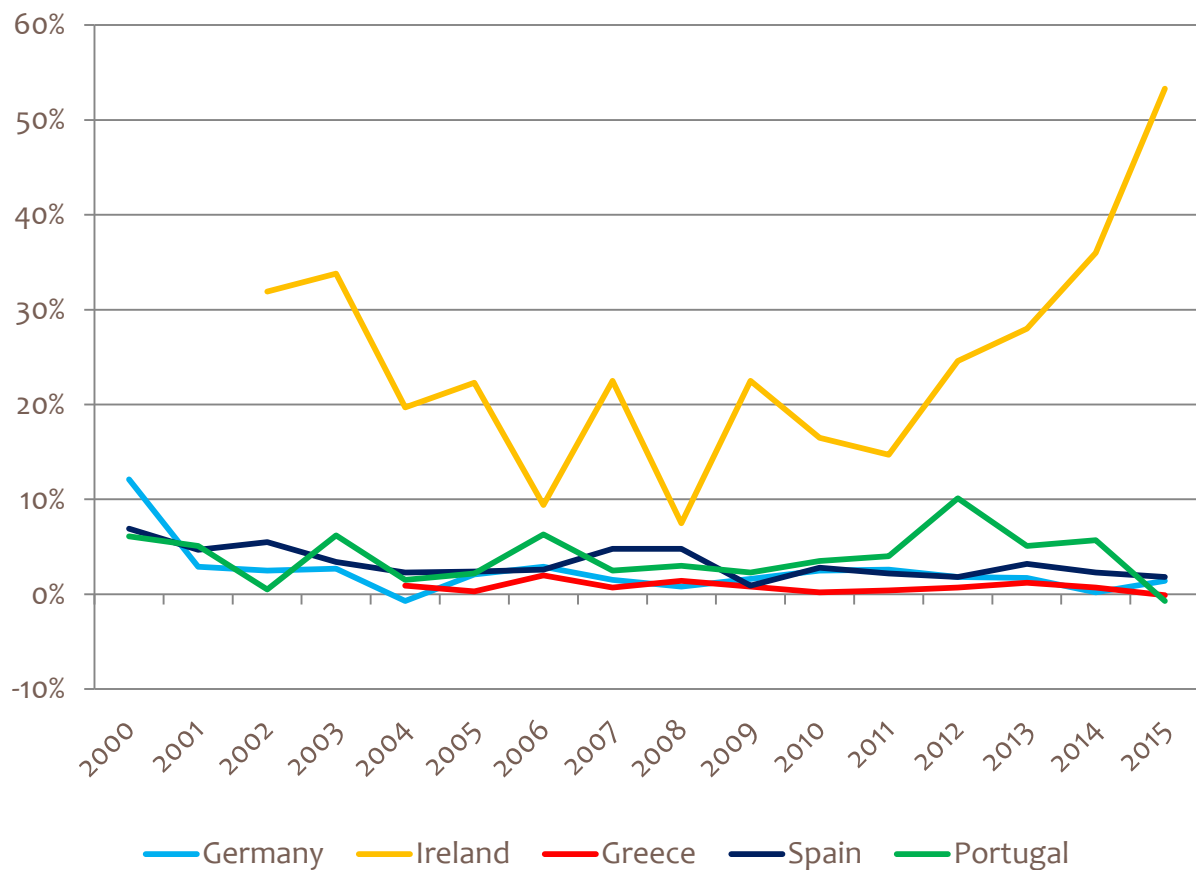
Εξαγωγές αγαθών - αξία έναντι όγκου

Πηγή: Eurostat

- Μεταβολή αξίας εξαγωγών, 2007-2015: +33%
- Μεταβολή όγκου εξαγωγών, 2007-2015: +51%

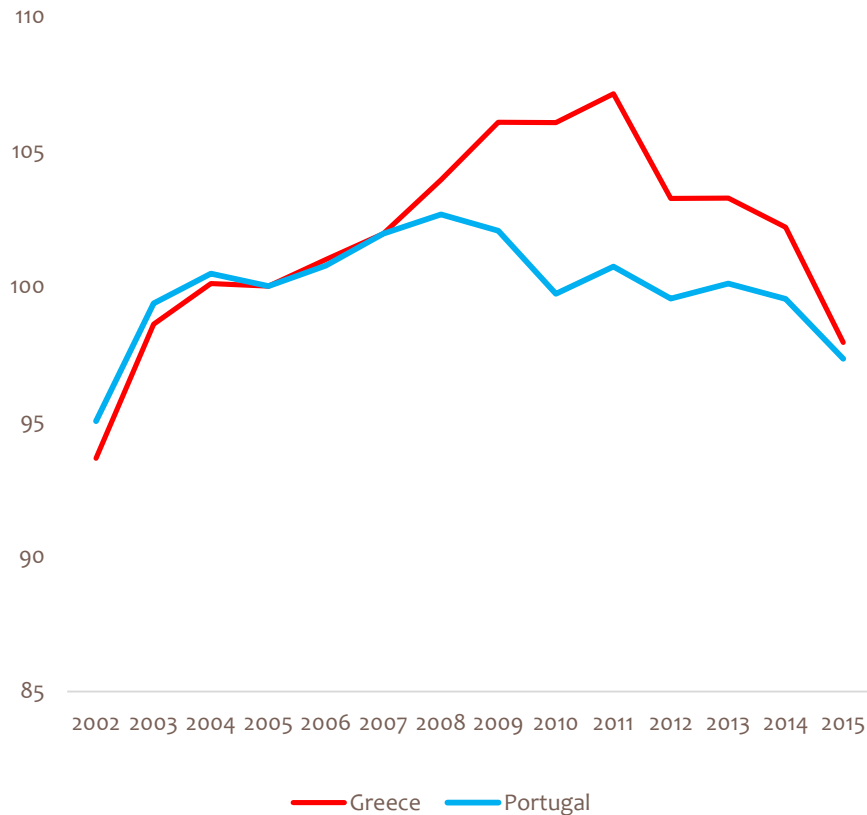
Ξένες άμεσες επενδύσεις (% ΑΕΠ)

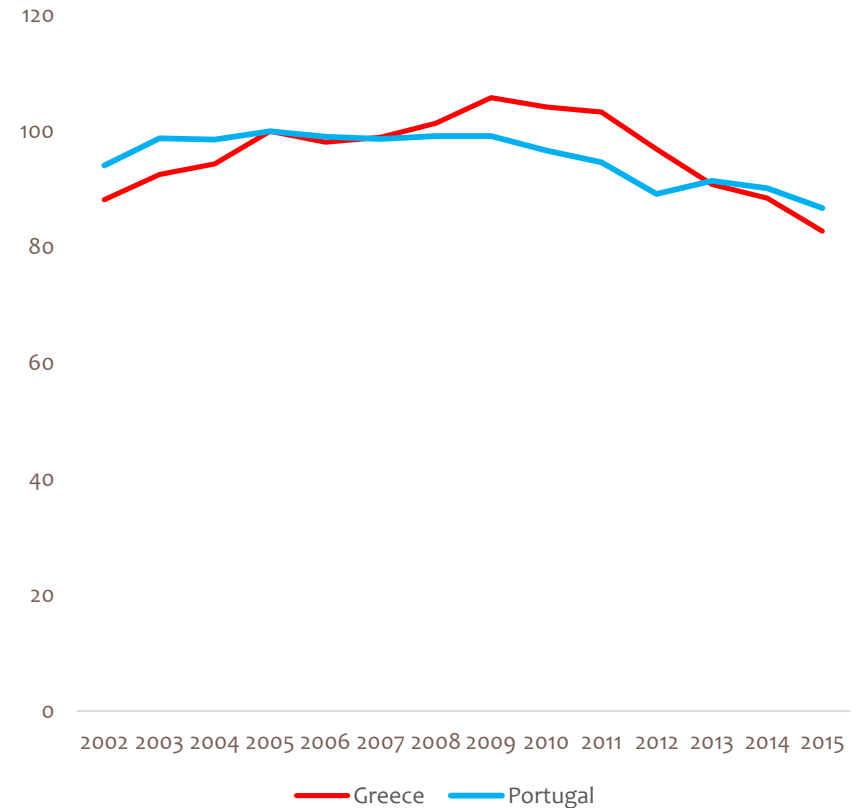
FDI as a % of GDP		
	2000-2008	2009-2015
Germany	3.0%	1.7%
Ireland	21.0%	27.9%
Greece	1.1%	0.6%
Spain	4.2%	2.1%
Portugal	3.7%	4.3%

Πραγματική σταθμισμένη ισοτιμία

Real Effective Exchange Rate (CPI), 2005=100

Real Effective Exchange Rate (ULC), 2005=100

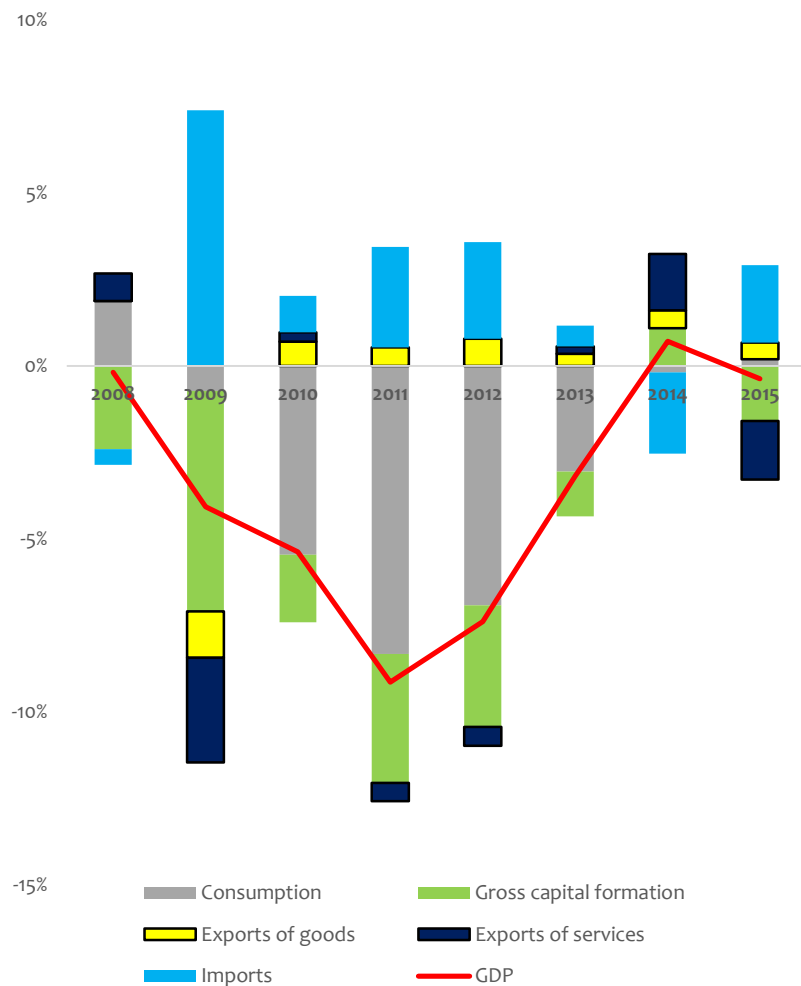
Πηγή: Eurostat

Real Effective Exchange Rate (deflator: CPI - against 37 trading partners)

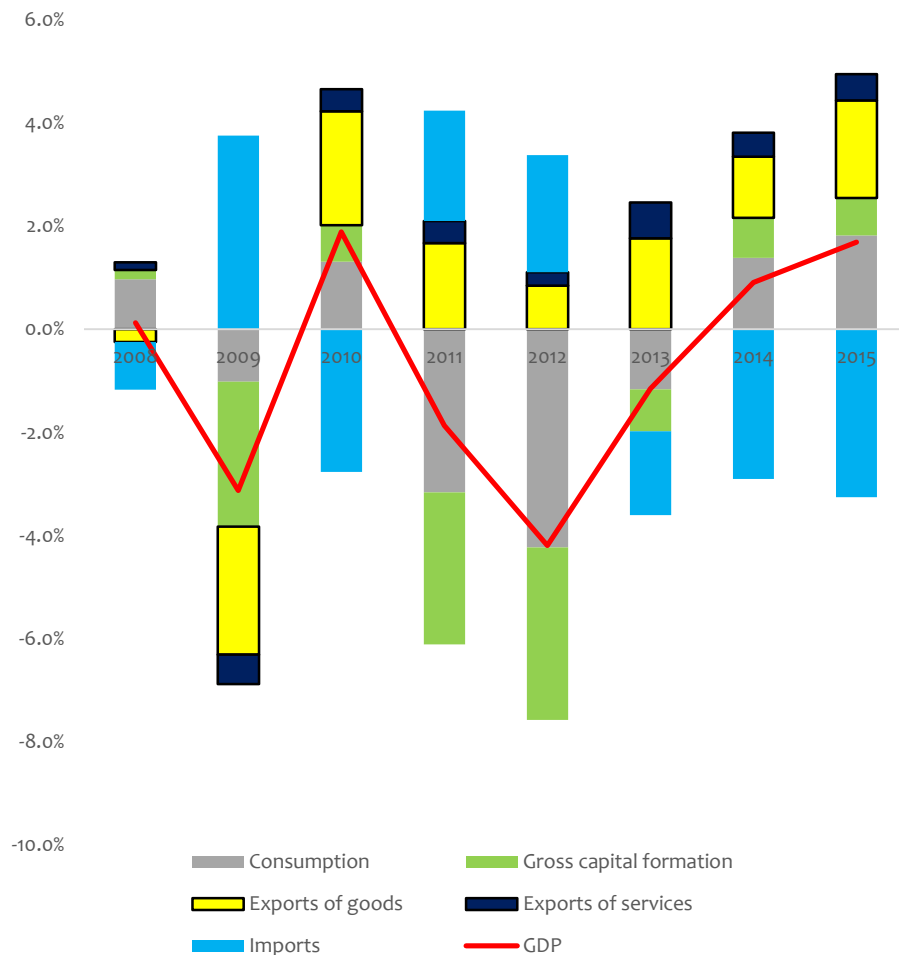
Real Effective Exchange Rate (deflator: unit labor costs in total economy - against 37 trading partners)

Ασθενής συμβολή εξαγωγών στο ΑΕΠ

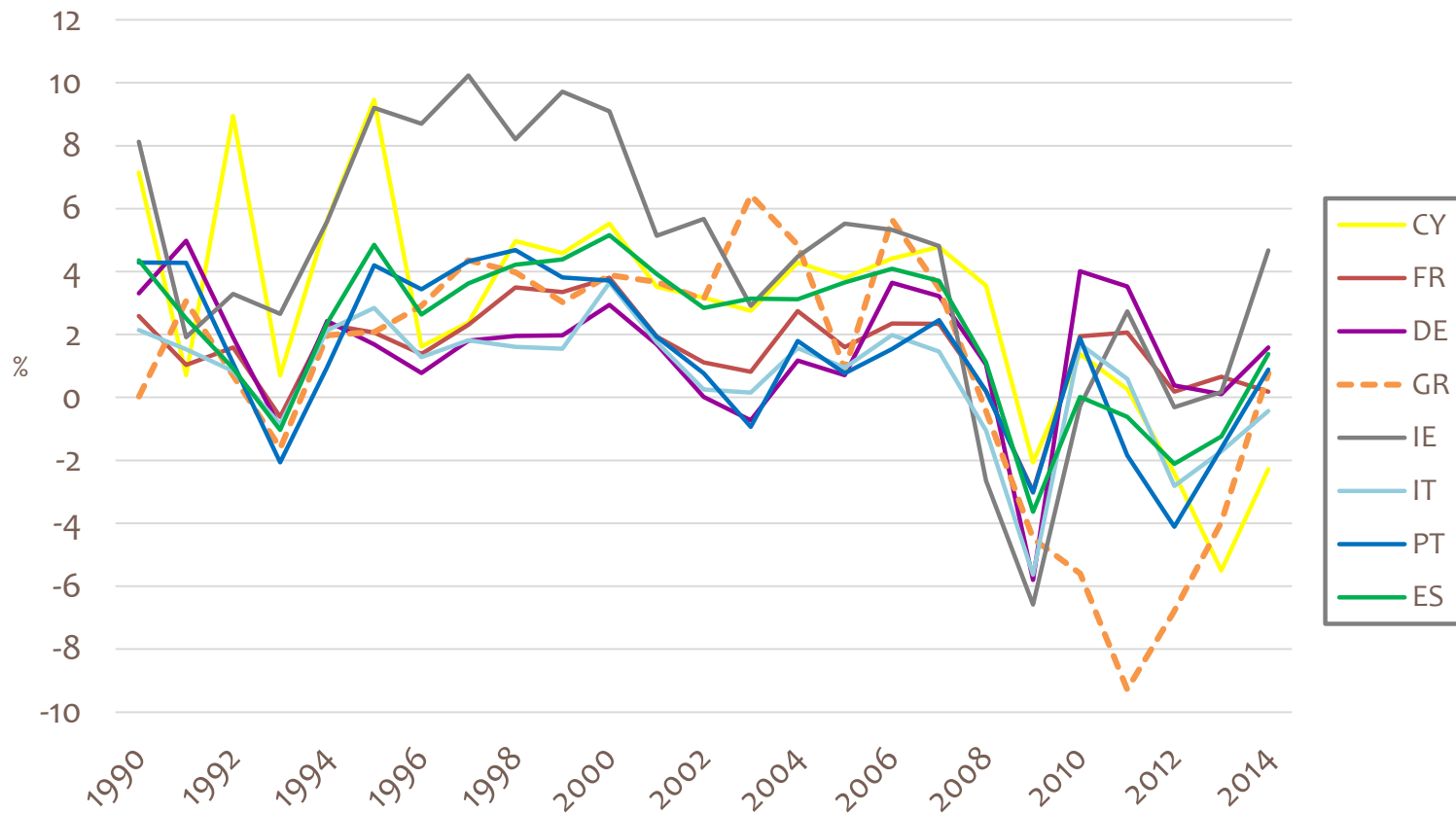
GDP components (% change) - Greece

GDP components (% changes) - Portugal

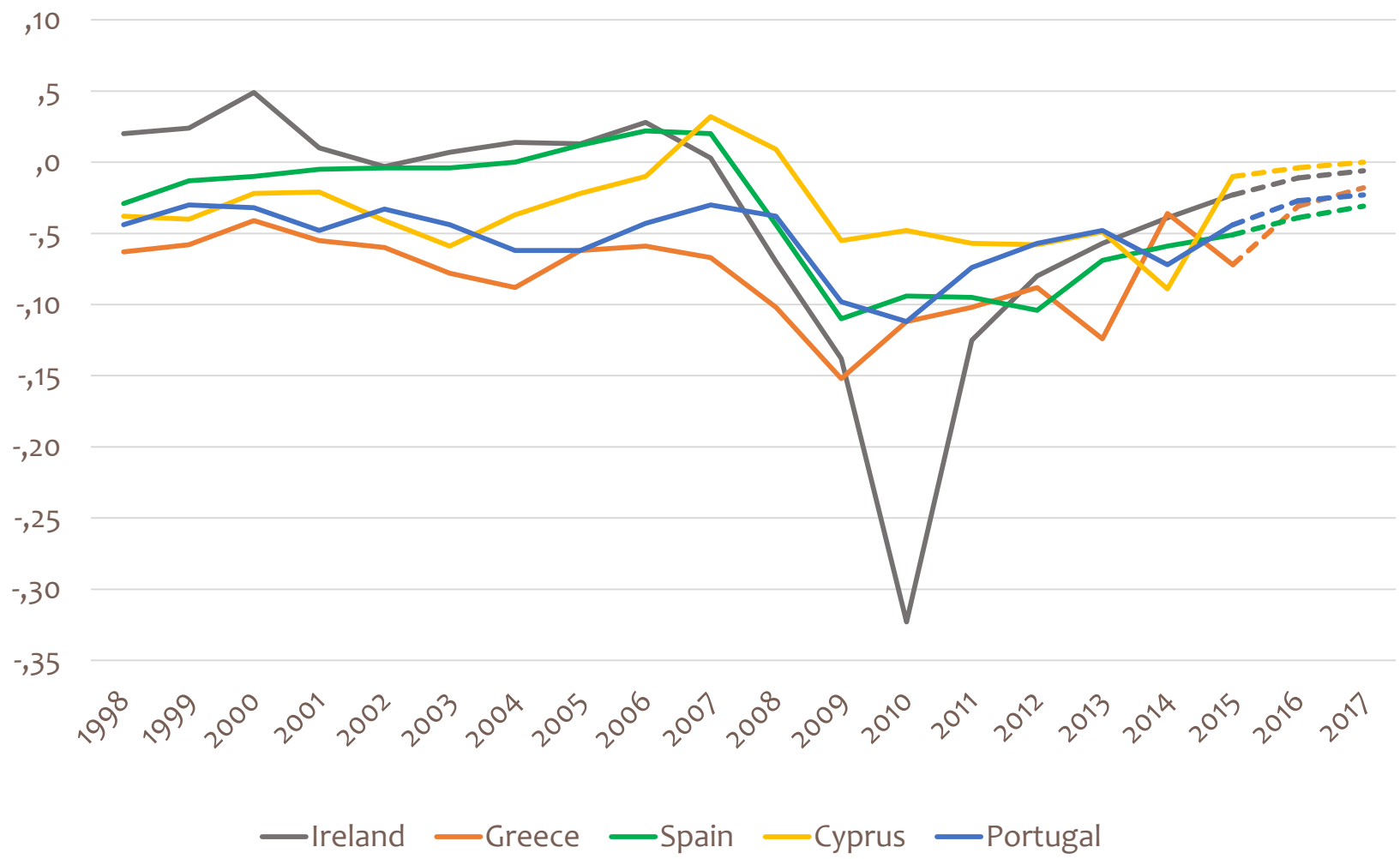
Μεταβολή ΑΕΠ

Country	Avg. Growth Rate 1994-2007	Country	Avg. Growth Rate 1994-2007
Germany	1.7%	France	2.3%
Ireland	7.4%	Italy	1.7%
Greece	3.6%	Cyprus	4.5%
Spain	3.6%	Portugal	2.3%

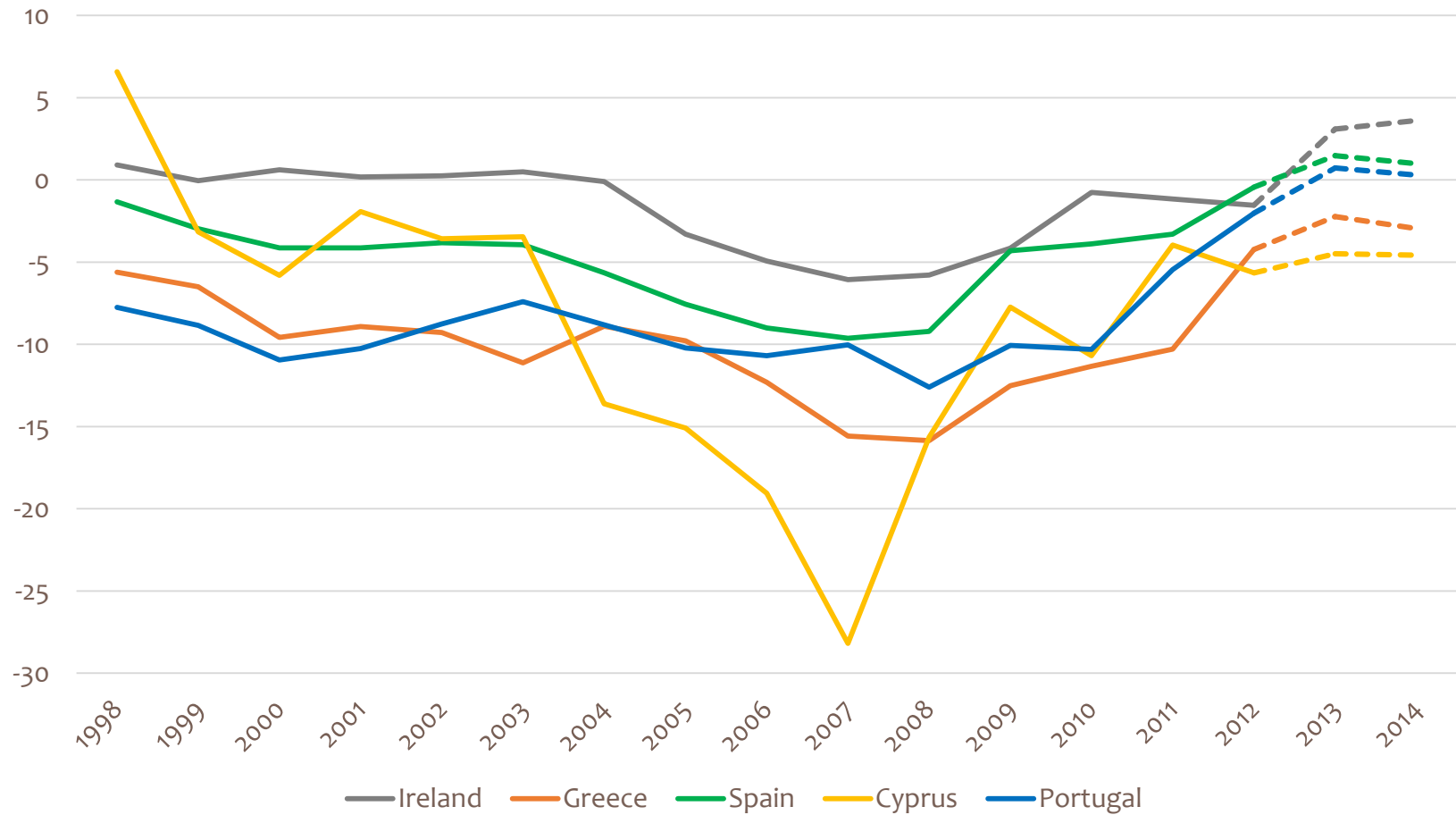
Πηγή: The Conference Board Growth and Total Factor Productivity database, AMECO database

Ισοζύγιο Προϋπολογισμού – Περιφέρεια Ευρωζώνης (% ΑΕΠ)

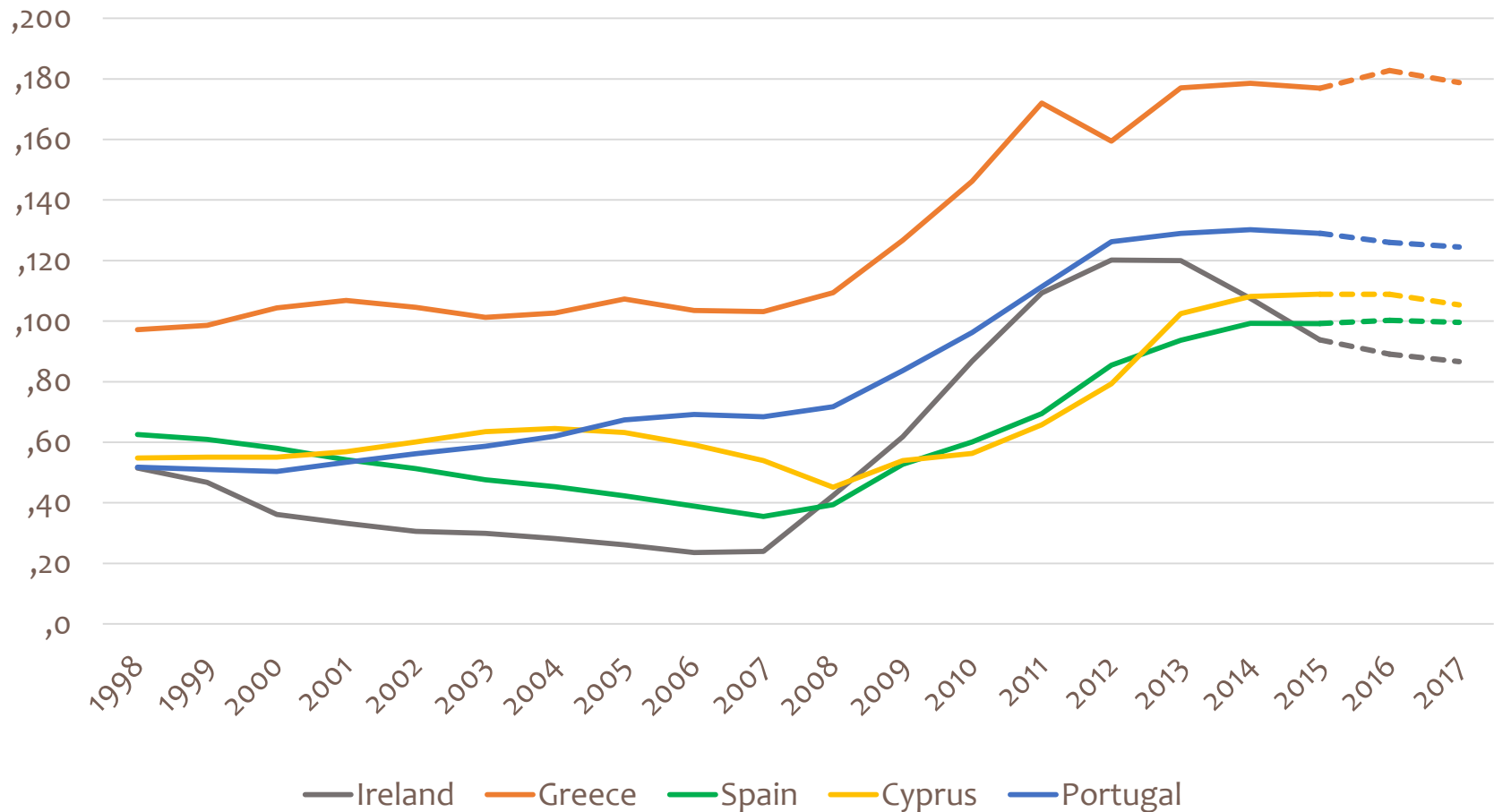
Πηγή: Eurostat/European Economic Forecast, spring 2016, European Commission

Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών–Περιφέρεια Ευρωζώνης (% ΑΕΠ)

Πηγή: Eurostat/European Economic Forecast, spring 2016, European Commission

Χρέος Κυβέρνησης – Περιφέρεια Ευρωζώνης (% ΑΕΠ)

Πηγή: Eurostat/European Economic Forecast, spring 2016, European Commission

1. 2016-2017: εξισορρόπηση και (μικρή) ανάκαμψη
2. Μεσοπρόθεσμα: εκκίνηση από πολύ χαμηλή βάση όμως παραμένουν στοιχεία υψηλής αβεβαιότητας, χρηματοδοτικοί περιορισμοί και επιβαρυμένο διεθνές κλίμα
3. Χαμηλή εσωτερική αποταμίευση – ανάγκη για επενδύσεις από το εξωτερικό, αλλά και κινητοποίηση εγχώριων πόρων
4. Ανταγωνισμός - εξαρτάται από νέες επενδύσεις
5. Σημαντική άνοδος επενδύσεων μπορεί να υπάρξει μόνο με αξιοπιστία πολιτικής σε επαρκές βάθος χρόνου και άνοιγμα της οικονομίας προς όσους είναι «εκτός των τειχών», επιχειρήσεις και εργαζόμενους
6. Η συμμετοχή στην ευρωζώνη και διευθέτηση του δημόσιου χρέους εντός αυτής, βασικός παράγοντας αξιοπιστίας της οικονομικής πολιτικής